

A rágcsálókat irtjuk, de görényeket és más védett állatokat is mérgezünk az irtószerekkel

Magas arányú rágcsálóirtószer-koncentrációt találtak hazai kutatók elpusztult görények májmintáiban. A kutatás arra is kitért, hogy a véralvadásgátló mérgek felhalmozódása a Magyarországon talált görényekben kisebb mértékű, mint más európai országokban, viszont nálunk több állatban találtak méregmaradványokat. A szakértők az irtószerek körültekintőbb és felelős használatára, illetve az ellenőrzések fontosságára hívják fel a figyelmet.

Világszerte elterjedt védekezési forma, hogy véralvadásgátló rágcsálóirtó szerekkel (ezek az úgynevezett kumarin típusú antikoaguláns rodenticidek, röviden AR-ek) próbálják gyéríteni a kártevőket a mezőgazdasági területeken vagy lakóterületek környékén. A sokszor szabálytalanul kihelyezett, például a felszínre kiszórt mérgek a rágcsálókat fogyasztó állatokra is súlyos veszélyt jelentenek, köztük ritka és veszélyeztetett ragadozóemlős- és ragadozómadár-fajokra is.

Hazai kutatók főleg járműgázolás miatt elpusztult molnár-görények és közönséges görények májmintáiban vizsgálták különböző rágcsálóirtó szerek koncentrációját. A STOTEN nevű tudományos folyóiratban publikált [kutatásban](#) a HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet (BLKI) két munkatársa, Pirger Zsolt kutató és Lanszki József társ-témavezető vett részt, Szapu Julianna doktorandusz, megosztott első szerző (Eötvös Loránd Tudományegyetem), Cserkész Tamás (Magyar Természettudományi Múzeum) megosztott első szerző és társ-témavezető, illetve Kiss Csaba (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem) kutató mellett. A molnár-görények esetében hasonló vizsgálat még nem készült, míg a közönséges görényeknél ez volt az első Közép-Európában.

A vizsgált májminták csaknem felében (46%) találtak valamilyen szermaradványt, számos esetben pedig többfélét is. A molnár-görényekben magasabb koncentrációértékeket mértek, míg a közönséges görényekben többféle mérge maradványa halmozódott fel. A felhalmozódás a környező területek népsűrűségével emelkedett, míg a természeti területek (pl. gyepek, vizes élőhelyek, erdők) kiterjedésével mérsékeltebb volt. A mintaértékű felmérésben most a görényfajokat vizsgálták, de ez nem jelenti azt, hogy csak ezeket a fajokat érinti a másodlagos mérgezés problémája.

Lanszki József, a HUN-REN BLKI kutatója elmondta: aggasztó, hogy különösen a manapság használt második generációs rágcsálóirtók (ezek sokkal erősebb mérgek, mint az első generációs szerek) kis mennyiségben is letálisak. A ragadozók szervezetébe jutva, ha nem okozzák azonnal az állat pusztulását, nagymértékben hozzájárulnak a korai elhulláshoz. A véralvadásgátlók hatására romlik a szervezet betegségekkel szembeni védekezőképessége, de mozgáskoordinációs problémákat is okozhatnak (emiatt is eshetnek gyakrabban járműgázolás áldozatául), illetve csökkenthetik a zsákmányszerzés sikerességét. Mindezek ellenére a vizsgált görények között találtak nagyon jó kondícióban lévő példányokat is, ami valószínűleg annak köszönhető, hogy hörcsögben gazdag időszakban gyűjtötték be a mintákat. Ugyanis hörcsögös években több rágcsálóirtó szert használnak a gazdák, így a ragadozók szervezetébe is több mérgeanyag jut, ugyanakkor a görények kondíciója is jobb a táplálékhiány miatt.

A kutatás azt is kimutatta, hogy a hazai közönséges görényekben kisebb mértékű volt a véralvadásgátló rágcsálóirtó szerek felhalmozódása, mint más európai országokban, azonban a mérgek a táplálékhálózatba bejutva kis mennyiségben is károsak az élőlényekre. Ugyanakkor házi kedvenceink is veszélyben lehetnek, mivel nemcsak mezőgazdasági területeken, hanem lakóházaknál, közintézményeknél is nem egy rágcsálóirtó dobozzal találkozhatunk, ráadásul sokszor

felelőtlenül helyezik ki azokat. A kutatók ezek miatt is fontosnak tartják a környezetre káros szerek betiltását, vagy azok jóval kisebb mértékű és körültekintőbb használatát javasolják, mert csak így válhatnak az élővilág és az ember hasznára.

Lanszki József szerint szintén aggodalomra adhat okot, hogy a szermaradványok ragadozóknak, köztük a csúcsragadozóknak is felhalmozódhatnak. Egy német vizsgálat kimutatta, hogy vidrákban is találtak rágcsálóirtószerek-maradványokat, noha a vizes élőhelyeken élő csúcsragadozó vidra közvetlenül nem találkozik mérgezett rágcsálókkal, és mérget sem fogyaszthat. Ezért idén a BLKI elkezdte az elmúlt két évtizedben talált elpusztult és begyűjtött vidrák májmintáinak vizsgálatát is, tehát a kutatás nem ért véget a görények elemzésével.

A mostani vizsgálatból még kiderült, hogy más európai országokban sokkal kevesebb szermaradványos mintát találtak, bár azokban a mérgek koncentrációja sokkal magasabb volt, mint a magyar mintákban. A BLKI kutatója szerint ennek az a magyarázata, hogy például Dániában vagy Franciaországban hiába tiltottak be bizonyos rágcsálóirtó szereket, illegálisan a mai napig használhatják azokat, továbbá a régi szerek sokkal lassabban bomlanak le, így tovább megmaradnak a környezetben.

Sajtókapcsolat:

- Torda Júlia, kommunikációs vezető
- torda.julia@hun-ren.hu

© HUN-REN

Eredeti tartalom: HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/14465/a-ragcsalokat-irtjuk-de-gorenyeket-es-mas-vedett-allatokat-is-mergezunk-az-irtoszerekkel/>